

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2019

Grote Lisdodde
Foto: Hayo Baan

INHOUD

- Voorwoord
- Speuren naar sporen
- Tuinvogeltelling
- Overzicht Nestkastenwerkgroep 2018
- Mooie avondexcursie (geen) Uilen luisteren
- Wereldrecordhouder vogels spotten in Kockengen
- Jaarverslag secretariaat 2018
- Nieuw bestuurslid
- Goed bezochte lezing en excursie van de Natuurgroep Kockengen
- Infokast polderreservaat
- Een vreemd nest
- Natuururommetje vroege weidevogelexcursie
- Vogels kijken in Noord Holland
- Krakkers
- Werkdagen seizoen 2018 – 2019
- Kockengen Schoon 2019
- Colofon

NATUURGROEP KOCKENGEN — VOORJAAR 2019

VOORWOORD — EEN NIEUW BEGIN

“Toen ik 6 jaar geleden vanuit de Meern naar de Spengense molen fietste om deel te nemen aan mijn eerste werkdag, had ik nooit bedacht dat ik nu deel zou nemen aan het bestuur van de Natuurgroep Kockengen”. Waarna een applaus mijn acclamatie in het bestuur bevestigde.

En bij een wisseling van de wacht, horen ook taakverschuivingen. Zo zal ik de nieuwsbrief op me nemen. Bomvol staat de nieuwsbrief met alle activiteiten

van afgelopen half jaar. Waarin de winteravondlezing één van de activiteiten is die eruit sprong. Wat een opkomst! En wat een inspirerend verhaal van Arjan Dwarshuis, die in een jaar tijd zoveel mogelijk vogels heeft gezien.

Maar ook tijdens de Algemene Ledenvergadering, waarin een ieder presenteerde wat hij/zij afgelopen jaar gedaan heeft. Schitterend om het enthousiasme te zien, of het nu gaat over ringslangen (lezing voorafgaand aan

de ALV), de nestkastengroep of de naturommetjes. Zoveel activiteiten met zoveel passie en enthousiasme, je leest het terug in deze nieuwsbrief.

Veel leesplezier!

Tekst: Annemieke van Steenis
Foto: Hayo Baan

SPEUREN NAAR SPOREN

Zaterdag 24 november werd er een Natuuummetje georganiseerd naar het Wekeromse Zand, een natuurgebied tussen Ede en Lunteren met bos, heide en een 'levende' zandverstuiving. Het beheer van het gebied is er op gericht om de zandverstuiving in stand te houden. Dichtgroeien met heide en bos wordt dan ook voorkomen door het gebied o.a. te begrazen met moeflons.

Het thema van dit Natuuummetje was Speuren naar sporen: welke sporen laten dieren achter in de natuur, waar en

welke sporen kunnen we ontdekken en wat vertellen deze over de dieren die in dit gebied leven. Vier volwassenen en 4 jeugdleden gingen op ontdekkingstocht.

Langs het hek werden al snel kleine paadjes (wissels) ontdekt, waarover het wild regelmatig loopt. Een plukje haar aan het onderste prikkeldraad maakte duidelijk, dat ook de das gebruik maakt van dit paadje. In het bos werden vraatsporen gevonden aan de bomen

en struiken van ree en moeflon, maar ook van kleinere dieren. Zo werden in de bladeren van de hulst-boom de kleine gangen van de larven van de hulstvlieg ontdekt: door spechten bewerkte dennenappels en dode bomen. En bij een poel omgewoelde

graspollen, het werk van de das op zoek naar regen-wormen en insectenlarven.

Op de zandverstuiving zocht de groep naar sporen in het zand. En die werden er gevonden! Sporen van moeflons, ree en vos. Aan het patroon van de sporen was ook af te lezen of het dier alleen was of in een groepje, rustig stapvoets liep of in draf. Verder werden er keutels gevonden en met behulp van sporengidsen op naam gebracht: moeflon, ree, vos en fazanten hadden hier hun sporen achtergelaten.

Tijdens het Natuuummetje op het Wekeromse Zand werd geen van de genoemde dieren gezien, maar door goed te speuren naar alle sporen kwamen we veel te weten over welke dieren er voorkomen en hun gedrag.

Tekst: Theo van Schie
Foto's: Theo van Schie/ Ben van der Horst

Op 26 januari werd door de Natuurgroep voor de vierde keer de tuinvogeltelling voor de jeugd georganiseerd. Met negen kinderen werd onder begeleiding het erf van Wagendijk 55 afgespeurd. Het weer was niet super, maar er zijn toch aardig wat vogels gespot. Er werd fanatiek geteld en Jelt hield onderweg de stand van de vondsten bij. Daarna ging de groep het warmgestookte clubhuis binnen, waar warme chocolademelk en cake klaar stond voor de jonge vogelspotters. De aantallen zijn daarna op de website van de Vogelbescherming ingevoerd. Er zijn in totaal acht soorten gezien en er werden 35 vogels geteld, waaronder een ijsvogel.

plaatsen geteld en werden wel spreeuwen gezien.

Gemiddeld in het dorp kwam de huismus op de eerste plaats en de spreeuw op de tweede plaats.

Met dank aan Gerard van Zuijlen en Jan de Lange voor het organiseren van deze leuke jeugdactiviteit.

Nummer 1: vink, nummer 2: Turkse tortel en nummer 3: pimpelmees. In 2018 was dat respectievelijk 1 spreeuw, 2 vink en 3 Turkse tortel.

Vorig jaar stond de spreeuw dus op nummer 1, dit jaar is er niet één gezien op het erf. Elders in het dorp is op 31

Tekst: Ben van der Horst
Foto's: Theo van Schie

OVERZICHT NESTKASTENWERKGROEP 2018

Hierbij voor de 2de keer een jaar-overzicht van de Nestkasten Werkgroep Woerden, onderdeel van de Natuurgroep Kockengen. Sinds 2012 zijn wij actief met het plaatsen en controleren van nestkasten in Woerden en omgeving. Ons werkgebied breidt zich nog steeds uit en bestrijkt grote delen van het Utrechtse gedeelte van het Groene Hart. Inmiddels beheren wij ongeveer 250-300 nestkasten voor o.a. steenuil, kerkuil, bosuil en torenvalk.

De winterperiode

De afgelopen winterperiode is gebruikt om de kastenvoorraad weer op peil te brengen. Verder zijn we erg actief op pad geweest met onze klapvallen. Hier proberen we de adulte torenvalken mee te vangen om daarna van 2 ringen te voorzien: 1 metalen ring van het Vogeltrekstation Arnhem en een lime kleur-ring voorzien van 3 zwarte letters. Dan kunnen deze torenvalken worden afgelezen zonder ze te hoeven vangen. Dit levert ons veel meer informatie op over de leeftijd en dispersie van deze kleurgeringde torenvalken als ze door

aflezers gemeld worden. De klapvallen en een aantal Go pro's hebben we kunnen aanschaffen na een aantal donaties van de provincie Utrecht in het kader van de voucher-regeling "Beleef en Bewonder".

In het nieuws

Als tegenprestatie van de donaties van "Beleef en Bewonder" (Natuur en Milieu Federatie Utrecht) hebben we een aantal mensen van de provincie Utrecht een ochtend mee op pad genomen om te demonstreren, wat we allemaal met de aangeschafte spullen doen. Tevens is er een nieuw promotiefilmpje gemaakt voor de nieuwe regeling, die in 2019 van start gaat. Ook leuk om te vermelden is, dat een uitzending van Natuurlijk Zoey gewijd is aan de torenvalken in de provincie Utrecht. Daarom is Eddy Zoey een middag met ons mee op pad geweest met de klapvallen.

Het broedseizoen

Dit jaar was om maar netjes te zeggen niet heel best. Het koude voorjaar en de warme zomer had grote invloed op alle uilen en roofvogels. Het zorgde voor weinig muizen en hele hete nestkasten. Hierdoor waren veel legsels klein of zijn uiteindelijk mislukt. In de 65 nestkasten voor torenvalk waren 39 broedsels, waarvan er 7 zijn mislukt. Uiteindelijk zijn er 126 jongen uitgevlogen. Wat wel erg opviel was dat er meer torenvalken gebruik maakten van kerk- of bosuilenkasten (5). In de 87 kerkuilenkasten hadden we 21 legsels, waarvan 8 mislukt en in totaal 47 uitgevlogen jongen. In de 100 steenuilenkasten hadden we 11 legsels, waarvan 1 mislukt en in totaal 35 uitgevlogen jongen. In 2 bezette bosuilenkasten hadden we 6 uitgevlogen jongen. Het laatste legsel van 4 jongen is nog geringd op 25 mei.

Tekst & foto: Johan Tuls

MOOIE AVONDEXCURSIE (GEEN) UILEN LUISTEREN

Vrijdagavond 15 februari organiseerden we een uilentocht. Jan en Gerard hoorden in de voorbereiding voor de excursie de dorpsuilen regelmatig. Dus alles in kannen en kruiken voor een mooie avond uilen luisteren.

Zo'n 30 leden (kinderen en volwassenen) kwamen op de activiteit af en vol goede moed gingen we op pad. Het was een prachtige wolkeloze avond. Wat kon er mis gaan?

Tja, en dan blijft de natuur toch verrassen. De uilen besloten deze avond hun snaveltjes toe te doen. Ondanks de perfecte omstandigheden gaven ze geen kik. En was dat erg? Eigenlijk helemaal niet. Het was heerlijk om buiten te zijn. Voor de kinderen was het natuurlijk opwindend om 's avonds laat in het donker te zoeken naar uilen.

En als er geen uilen te horen en zien zijn, dan is er altijd wel wat anders te zien en te beleven. Zo kregen we onverwachts een prachtige les sterrenkunde. En leerden we over Orion, de gordel, de poolster en de Grote Beer en nog veel meer.

Oh... en natuurlijk was er ook nog die spectaculaire duik in het water van de Heicop. Eén van de kinderen maakte een misstap en ging kopje onder. Hoe fijn is het dan dat er onmiddellijk dorpsgenoten opstaan met droge kleren en een warm huis. Waarin een kleine gemeenschap groot kan zijn.

Het was een bijzondere en gedenkwaardige "uilen"tocht.

NATUURGROEP KOCKENGEN — VOORJAAR 2019

WERELDRECORDHOUDER VOGELS SPOTTEN IN KOCKENGEN

Vrijdagavond 21 december organiseerden we onze traditionele midwinteravondlezing. Voor deze 10de editie – een jubileum – was de wereldrecordhouder vogels spotten Arjan Dwarshuis uitgenodigd.

Het thema van de lezing was het “big year” van Dwarshuis. In dat jaar (2016) zag hij kans om 6856 vogelsoorten te zien en hij reisde daarbij door 40 lan-

den. Een indrukwekkende reis met uiteraard ook de nodige uitdagingen en problemen. Hij kan er prachtig over vertellen en de ruim 60 aanwezigen (zo veel mensen waren er nog niet eerder bij een lezing van ons) hingen aan zijn lippen.

De charismatische Arjan Dwarshuis is inmiddels een tv-persoonlijkheid. Regelmatig is hij, soms samen met zijn

vriendin Camilla Dreef, te zien in verschillende tv-programma's. Op 14 december werd een documentaire over zijn big year uitgezonden op NPO2 (zie onze [website](#)).

Wat een prachtige en bijzonder afsluiting van het jaar 2018.

Tekst & Foto: Pieter Hielema

NATUURGROEP KOCKENGEN — VOORJAAR 2019

JAARVERSLAG SECRETARIAAT 2018

Algemeen

- De Natuurgroep bestond in 2018 jaar 44 jaar.
- Samenstelling bestuur:
 - ▶ Voorzitter: Pieter Hielema,
 - ▶ Secretaris: Ben van der Horst,
 - ▶ Penningmeester: Bram Paardenkooper,
 - ▶ Bestuurslid algemeen: Theo van Schie.
- Gearard van Zuijlen nam afscheid van het bestuur.
- Het bestuur vergaderde gemiddeld één keer per maand.
- De Natuurgroep Kockengen bestaat eind 2018 uit 143 leden.
- In 2018 hebben zich 6 nieuwe leden (waarvan 3 jeugd) aangemeld. Er waren 25 vrienden.
- Voor de inning van de contributie maken we gebruik van automatische incasso.
- AVG: De Algemene Verordening Gegevensbescherming is bij de NGK ingevoerd.
- Diverse mensen/instanties waarderen ons om de hoeveelheid activiteiten, die we verrichten en de kwaliteit van uitvoering.

Nieuws en PR

- De NGK nieuwsbrief is twee keer verschenen. We krijgen enthousiaste reacties.
- Het bezoek aan onze website is stabiel (500 unieke bezoekers).
- Sinds 2014 heeft de NGK een facebookpagina, die wordt onderhouden door Winnie van Eck. Er zijn inmiddels 268 volgers geregistreerd (vorig jaar: 245)

- Regelmatig zijn artikelen over de Natuurgroep in de plaatselijke pers gepubliceerd.
- Een promotiefilm werd gemaakt en staat op de website.

Educatie

- Op de ledenvergadering werd een lezing gegeven door Bram Paardenkooper.
- Onderwerp: Landschappen en fauna Zuid-Oost Australië.
- De winteravondlezing (10e) werd verzorgd door Arjan Dwarshuis.
- Onderwerp: Arjans Big Year.
- Twee scholen zijn begeleid in het kader van boomfeestdag. Op de basisscholen is les gegeven.
- De infoborden in het infohuisje in het polderreservaat werden regelmatig voorzien van afbeeldingen.
- Diverse excursies hebben plaatsgevonden:
 - ▶ Amsterdamse Biesbosch – Noordwaard
 - ▶ Lepelaarsplassen
 - ▶ Tiengemeten
 - ▶ Midzomeravondwandeling in Groene Jonker
 - ▶ Verjaardagswandeling Tienhoven
 - ▶ Meedoen met Euro Birdwatch Day
- Diverse Naturommetjes voor de jeugd zijn er geweest:
 - ▶ Luisteren naar uilen
 - ▶ Tuinvogeltelling
 - ▶ Weidevogelexcursie
 - ▶ NL-Doet: nestkastjes maken
 - ▶ Vogelexcursie in de boomgaard bij fam. Schulp
 - ▶ Ooievaarsjong ringen
 - ▶ Jonge torenvalken ringen

- ▶ Vogels kijken op Westbroekse Zoden
- ▶ Uilen ringen
- ▶ Plaatsen zwaluwt
- ▶ Nacht van de nacht
- ▶ Speuren naar sporen (Wekeromse Zand)
- ▶ De jeugddeelnemers sluiten steeds vaker aan bij de reguliere excursies
- ▶ Aandacht voor teken
- Voor meerijden tijdens excursies wordt een vergoeding gevraagd (20 ct/km.: aantal meerijders)

Waarnemingen en inventarisaties

De resultaten staan op de website.

- De nachtvlinderinventarisatie in het polderreservaat werd 7 avonden gehouden en had gemiddeld 6 deelnemers.
- In 2018 werden er 11 nieuwe macro- en 10 nieuwe microsoorten aan de totaalijst toegevoegd. In totaal staat de inventarisatielijst na 9 jaar op 233 macro- en 112 microsoorten

NACHTVLINDERTELLING

JAAR	MACRO	MICRO
2010	71	
2011	85	
2012	91	
2013	128	
2014	150	48
2015	125	25
2016	79	19
2017	105	54
2018	106	36

- De broedvogels in de rietlanden en ➤ het polderreservaat zijn dit jaar geïnventariseerd.
- De werkgroep nestkasten is erg actief in Kockengen, Haarzuilen en Woerden. Het werkgebied van de werkgroep Kockengen wordt uitgebreid met Kamerik. Een steeds groter gebied van de westelijke provincie Utrecht wordt door de werkgroep voorzien van nestkasten. Inmiddels worden ongeveer 250-300 nestkasten beheerd voor o.a. steenuil, kerkuil, bosuil en torenvalk.
- Nadat een ringmachtiging is behaald, worden de vogels nu zelf geringd.
- In de wintermaanden is een ganzen- en zwanentelling en de watervogeltelling gedaan.
- Voor de zwarte stern zijn 20 vlotjes uitgelegd in het polderreservaat, daarop zijn 19 legsels geweest. Er zijn 17 jongen uitgevlogen, een gemiddeld resultaat.
- De ijsvogelwanden zijn niet gebruikt, waardoor dit jaar geen broedsels.

Projecten

- De samenwerking met SBB en SBNL is nog steeds naar tevredenheid.
- Meegedaan met NL-Doet (nationale vrijwilligersdag). Daarbij werden door de jeugd nestkastjes gemaakt.
- Het maaibeheer in het polderreservaat is volgens plan uitgevoerd. En een aantal sloten zijn uitgebaggerd. Er is steeds meer advies/begeleiding vanuit de NGK.
- De ijsvogelwanden zijn schoon gemaakt.
- In de Heicop zijn in de winterperiode zitstokken geplaatst voor de ijsvogels.
- Participeren in gebiedsplan De Tol (HDSR), o.a. toepassing onderwaterdrainage.
- Pleiten voor realisatie retentiegebied.
- Op verzoek van het waterschap HDSR is advies gegeven over het maaibeheer van de kade tussen Schutterskade en Rodedijk.
- Advies gegeven over plaatsen Fauna Uittrede Plaatsen (FUP) 'Project damwand Wagendijk'
- Er is regelmatig contact met de gemeente over het project Kockengen Waterproof. Op verzoek van de gemeente geven we advies over de herplanting van bomen en struiken (vogel- en insectvriendelijk)
- Voor de inrichting van het 4e kwadrant is een beplantingsplan op advies van de NGK uitgevoerd (vogelvriendelijk).
- Met de Wild Beheers Eenheid (WBE) is gesproken over het ganzenbeleid.
- Om verstoring te voorkomen houden we ons in alle redelijkheid aan de volgende gedragscodes:
 - ▶ Natuurbeheer (opgesteld door bos-schap)
 - ▶ Natuurfotografie
- Een huiszwaluwtil is geplaatst bij Wagendijk 55. Deze is door externe partijen gesponsord.
- Een ooievaarsnest is geplaatst bij de polsstokaccommodatie aan de Sportweg.
- Meegedaan aan de actie Nederland schoon. Er waren 17 deelnemers.

Werkdagen:

- De organisatie van de werkdagen loopt goed door o.a. het gebruik van een draaiboek.
- De beheersplancommissie bereidt de werkdagen voor.
- De opkomst op de reguliere werkdagen neemt af, er is wel een 'harde kern' (14 personen gemiddeld, in 2017 17,5).
- Er zijn 2 extra werkdagen uitgevoerd.
- Ruim 10% van het aantal uren betreft voorbereiding (niet in dit schema opgenomen).
- De eerste werkdag werd ondersteund door de Nationale Natuurwerkdag met veel PR. 22 volwas- ➤

...JAARVERSLAG SECRETARIAAT 2018

►sen deelnemers. Relatief veel afzegingen.

WERKDAGEN		
JAAR	VRIJWILLIGERS	UREN
2012-2013	185	846
2013-2014	134	598
2014-2015	148	672
2015-2016	120	610
2016-2017	99	593
2017-2018	104	516
2018-2019	113	611

- De werkdagen verlopen harmonieus en aan het eind van de dag is alles afgerond.
- De flexibele rietmaaigroep heeft niet kunnen maaien vanwege het ontbreken van vorst.
- Dit jaar is weer een zomerwerkdag gehouden. Er werd opslag van bomen en struiken verwijderd uit het rietland in het polderreservaat.
- Ter voorkoming verstoring van vogels wordt er niet gewerkt na 15 maart.
- ARBO
 - Bij de voorbereiding van de werkdagen wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd.
 - Motorzaaggebruik is alleen toegestaan door personen, die in het bezit zijn van een z.g. zaagbrevet. Zij dragen tijdens de zaagwerkzaamheden veiligheidskleding (incl. helm).
 - Op elke werkdag proberen we een EHBO-er en/of een BHV-er aanwezig te hebben. Dit is in 2018 gelukt.
 - We hebben een helmenbeleid. Daar waar er risico's zijn worden helmen gedragen.
 - Er wordt geen riet verbrand bij windkracht 4 of meer.
 - Voor de kettingzagen wordt het milieuvriendelijke Aspen als brandstof gebruikt.

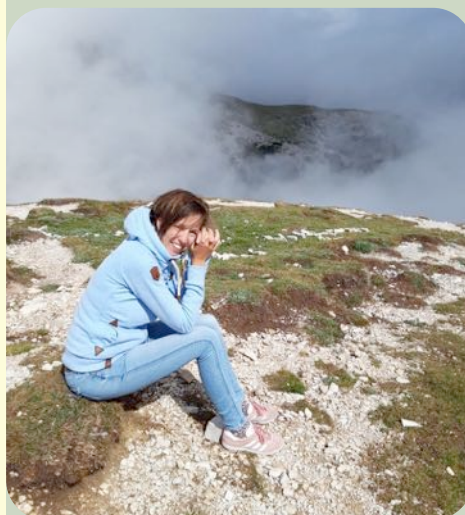
- Het gebruik van de twee accu motorzagen bevalt goed. De zagen produceren een zeer beperkt geluid. De deelnemers op de werkdagen ondervinden hier geen hinder van. Het voordeel is dat iedereen gelijk klaar is op de werkdag.
- Onze ladders vallen onder de ladderkeuring (APK). Deze keuring voeren we grotendeels zelf uit.
- Twee vrijwilligers hebben een herhalingscursus motorkettingzagen gevolgd.
- Eén vrijwilliger heeft de basiscursus motorkettingzagen gevolgd.
- In het kader van veiligheid volgen we de gedragscodes van het LEU:
 - Helmenbeleid
 - Ladderbeleid
 - Arbo en veiligheid
 - Zaagbeleid

Tekst: Ben van der Horst

NIEUW BESTUURSLID

Na het afscheid van Gerard als lid van het bestuur van de NGK kwam er een plek vrij en werd ik gevraagd plaats te nemen in het bestuur. Sinds 6 jaar ben ik verknocht aan de werkdagen en de laatste jaren als vuurvrouw, samen met Titia, verantwoordelijk voor het maken en in stand houden van het vuur. Met veel plezier voeg ik daar het bestuurslidmaatschap aan toe.

Annemieke van Steenis

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2019

GOED BEZOCHTE LEZING EN EXCURSIE VAN DE NATUURGROEP KOCKENGEN

Vrijdag 29 maart hield de Natuurgroep Kockengen haar jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. Voorafgaand aan deze ALV was er een lezing over ringslangen door Saskia Guldemon.

Saskia is voorzitter van de Werkgroep Ringslangen Zuid-Holland en volgt o.a. al jaren de ringslangpopulatie bij de Reeuwijkse Plassen.

De aanwezige leden en belangstellenden (30) kregen een boeiend verhaal over de leefwijze, voedselkeuze, verspreiding en gedrag van de ringslang te horen, met daarbij veel verhalen uit de praktijk van het ringslangonderzoek.

Ringslangen zijn schuwe dieren met een verborgen leven. In Kockengen worden ze af en toe waargenomen in het polderreservaat en langs de Wagendijk. Voor de aanwezigen was het een interessante lezing om meer te weten te komen over dit bijzondere reptiel.

Aansluitend op de lezing volgde de ALV, waarbij er o.a. verslag werd gedaan over de activiteiten van afgelopen jaar en vooruit werd gekeken naar de activiteiten in het komende jaar. De Natuurgroep Kockengen bestaat dit jaar 45 jaar en telt momenteel 170 leden/

vrienden. Annemieke van Steenis werd als nieuw bestuurslid verwelkomd.

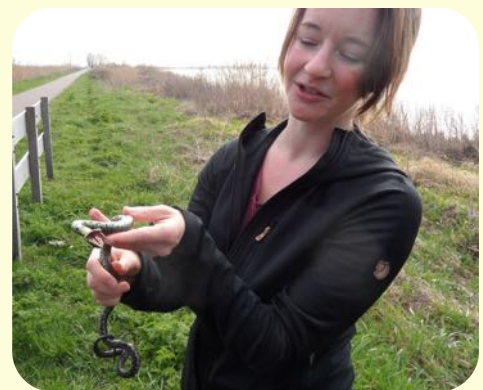

Op zaterdag 30 maart was er voor belangstellenden, aansluitend op de lezing, een ringslangexcursie bij de Reeuwijkse Plassen.

Onder leiding van ringslangkenner Saskia werden de oevers van de plassen afgelopen. De ringslangen komen nu net uit hun winterslaapplaats en zoeken beschutte plekjes om zich op te warmen aan de voorjaarszon. Met grote handigheid wist Saskia enkele ringslangen te vangen en kon de deelnemers zo 'live' meer vertellen over de verschillen tussen mannetjes en vrouwtjes, het gedrag en hoe de onderzoekers de individuele slangen kunnen herkennen.

Ringslangen zijn overigens beschermde dieren, het vangen en/of verstoren is verboden. Onderzoekers hebben een vergunning om de dieren te hanteren.

Het was voor de meeste deelnemers voor het eerst, dat ze ringslangen zagen en nu gelijk van heel dichtbij. En ook werd er kennis gemaakt met het afweergedrag van de ringslangen. Ringslangen bijten niet, maar houden zich dood en scheiden daarbij een zeer sterk geurende vloeistof af.

Veel deelnemers zullen zaterdag dan ook letterlijk een tastbare herinnering aan deze excursie overgehouden hebben.

Tekst: Theo van Schie
Foto's: Theo van Schie, Ben van der Horst

Tekst: Theo van Schie
Foto's: Theo van Schie, Ben van der Horst

INFOKAST POLDERRESERVAAT

Sinds enkele maanden hangen er educatieve foto's in de infokast in het polderreservaat. Inmiddels is de tweede

serie opgehangen. We proberen regelmatig nieuwe foto's te plaatsen.

Tekst & Foto's: Ben van der Horst

EEN VREEMD NEST

Tijdens een mooie ochtendwandeling over de Hollandsche Kade kwam ik een vreemd nest tegen. Het was wel een nest van vorig jaar. Het was een bolletje van zo'n 15 cm en zat gevlochten tussen de takken. Toch maar een paar foto's gemaakt en thuis het nestenboek geraadpleegd. Het bleek een nest van

een winterkoning te zijn. Het vreemde bij deze vogel is dat het mannetje een aantal nesten maakt, waarbij het vrouwtje vervolgens het mooiste nest kiest. Dit nest is in gebruik geweest. Dit kon je zien aan de veertjes, die aanwezig waren.

Tekst & Foto's: Ben van der Horst

NATUUROMMETJE VROEGE WEIDEVOGELEXCURSIE

Op 13 april was er weer een Natuurommetje voor de jeugd. Om 08.00 uur stonden 11 jeugdige natuurliefhebbers klaar op het erf bij Jan de Lange om de weilanden in te trekken op zoek naar weidevogels. Dat het die nacht gevoren had mocht deze jongens en meisjes niet deren.

Met twee telescopen en 5 leenkijkers, waar goed gebruik van werd gemaakt, gingen we op pad. De eerste vogels werden al op het erf gezien. Veel spreeuwen, maar dat is niet gek, want Jan heeft 16 spreeuwenkasten hangen, waarvan er 11 bezet zijn. De ooievaar, die op het nest bij de burens zat, kon met de telescoop goed bekeken worden.

Boven het weiland werden ook een aantal roofvogels gespot. Een stukje verderop hoorden we de eerste kiekviten en grutto's en later ook scholeksters en tureluurs. Het is helaas niet meer als vroeger, dat er grote aantallen

in de weilanden te zien zijn. In de slootkanten werden nesten gezien van de meerkoet met gespikkelde eieren en van de wilde eend.

Aan het eind van het weiland werd het even spannend. We moesten over een smalle plank de sloot over, maar gelukkig ging dat allemaal goed.

Op de Hollandsche Kade werd het kleine spul gezien en gehoord, o.a. winterkoning, fitis, koolmees en de vink. De tocht vervolgde langs het plasdras gebiedje. In het naastgelegen weiland zaten meer dan 50 knobbelzwanen (meest jongen), die na verstoring door een jager allemaal het luchtruim kozen.

Bij de boerderij op de Wagendijk aangekomen werden onder de nestkast nog enige braakballen verzameld. Na uitpluizen werden hierin enkele botjes, kaken en schedels van muizen aangetroffen. Toen we de kaai van Zilver opliepen moesten we extra stil zijn,

want we naderden de ijsvogelwand. Toen we daar even stil stonden, kwam de ijsvogel uit zijn nest vliegen. En dit was natuurlijk een prachtige waarneeming.

We liepen verder door het dorp naar het clubhuis bij Jan. Hier werden de gespotte soorten nog even doorgenomen. Uiteindelijk hadden we deze ochtend 43 soorten gezien. Nadat iedereen van de chocolademelk en cake had genoten, werd dit succesvolle ommetje afgesloten.

Waargenomen soorten

Bergeend, Blauwe reiger, Boerenzwaluw, Bruine kiekendief, Buizerd, Ekster, Fitis, Fuut, Graspieper, Grauwe gans, Grote Canada-gans, Grutto, Heggenmus, Holenduif, Houtduif, Huismus, Ijsvogel, Kauw, Kievit, Knobbelzwaan, Krakeend, Meerkoet, Nijlgans, Ooievaar, Scholekster, Slobeend, Sperwer, Spreeuw, Tjftjaf, Torenvalk, Tureluur, Veldleeuwerik, Vink, Visdief, Waterhoen, Watersnip, Wilde eend, Winterkoning, Witte kwikstaart, Wulp, Zwarte kraai, Zwartkop, Zwartkopmeeuw. Totaal: 43 soorten

Tekst: Theo van Schie

Foto's: Theo van Schie, Ben van der Horst

KRAKERS

De nestkastwerkgroep heeft soms ook met krakers te maken. Deze toren-valkkast werd ondanks de extra latjes toch in gebruik genomen door een paartje nijlganzen.

Tekst: Ben van der Horst
Foto: Johan Tuls

VOGELS KIJKEN IN NOORD HOLLAND

Op zaterdag 16 februari 2019 organiseerde de Natuurgroep een vogelexcursie naar Noord-Holland. Het reisdoel was de Harger- en Pettemerpolder en de Hondsbossche Duinen. Een bekende vogelkijkplek in een nieuw jasje.

In de Harger- en Pettemerpolder liggen ondiepe plassen, de Putten. Het zijn oude kleiputten, ontstaan door kleiwinning voor de bekende zeedijk, de Hondsbossche Zeewering. Het ondiepe, brakke water, vlak langs de kust is een aantrekkelijke plek voor veel vogelsoorten. Overwinterende ganzen, eenden, voorbij trekkende steltlopers: er is altijd veel te zien.

Om 8.30 uur vertrok een groep van 14 deelnemers vanuit Kockengen, op naar de eerste stopplaats ten noorden van de Putten. In de open polder stond een behoorlijk stevige (en koude) wind, maar dat mocht de pret niet drukken. Er werden grote groepen brand- en grauwe ganzen gezien, wintertalingen, bergeenden, smienten, dodaars, kwikstaarten en een torenvalk.

Bij de 2e stopplaats, aan de zuidzijde van de Putten, was er goed zicht op de speciale vogeleilandjes in de plassen, die bedekt zijn met een laag schelpen. In de zomermaanden broeden hier o.a. grote sterns. Op en rond de eilandjes waren diverse steltlopers te zien, zoals de steenloper, scholekster, wulp en tureluur.

Vanaf de parkeerplaats zijn we hier ook over de zeedijk gegaan, de Hondsbossche Zeewering. Het landschap heeft

hier in de afgelopen jaren een ware metamorfose ondergaan. Voor de zeedijk is vanaf 2016 een nieuw duinlandschap en strand opgespoten. Er is hier een indrukwekkende hoeveelheid van 35 miljoen m³ zand aangebracht voor de oude zeedijk om deze zwakke schakel in de zeewering te versterken en klimaatbestendig te maken.

In dit jonge landschap, de Hondsbossche Duinen, was nog weinig vogelactiviteit te bespeuren. Maar op de Noordzee werd een groep eidereenden gezien en opvallend veel futen.

Vanaf deze plaats is een deel van de groep via het strand naar het eindpunt van de excursie gelopen bij Camperduin. De chauffeurs volgden met de auto's en op het terras bij het strand (in de zon) werd de excursie afgesloten met koffie of warme choc. In totaal werden er 48 vogelsoorten gespot op deze excursie.

Tekst: Theo van Schie
Foto's: ?

NATUURGROEP KOCKENGEN – VOORJAAR 2019

WERKDAGEN SEIZOEN 2018 – 2019

In het winterseizoen (nov-mrt) organiseert de Natuurgroep op de eerste zaterdag van de maand een werkdag. Daarbij wordt er onderhoud uitgevoerd aan het landschap in en rond Kockengen. Het polderreservaat en de rietlanden ten noorden en ten zuiden van het dorp zijn daarbij de belangrijkste werkgebieden.

Afgelopen seizoen zijn er 5 reguliere werkdagen georganiseerd en 3 extra werkdagen. Bij de reguliere werkdagen is er in de week vooraf een 'voorwerkdag'. Op deze 'voorwerkdag' (feitelijk een paar uur) gaat een kleine groep vrijwilligers de werklocatie alvast startklaar maken voor de werkdag. Hierbij wordt meestal ruigte weggemaaid en een begin gemaakt met het snoeiwerk, zodat er op de werkdag gemakkelijk

gestart kan worden met een grotere groep vrijwilligers.

In het seizoen 2018-2019 zijn er 3 reguliere en 2 extra werkdagen geweest in het polderreservaat. Er wordt daar gewerkt volgens het Beheerplan Polderreservaat Kockengen (DLG 2010). Hakhout en knotwilgen worden periodiek teruggesnoeid, zodat er altijd een grote (leeftijds)variatie in het polderreservaat aanwezig is. Veel vogels en planten kunnen er een geschikt biotoop vinden, zowel voor de soorten die van jonge, open bosjes als de soorten die van meer gesloten, opgaand bos houden.

In november en december werden hakhoutbosjes in het polderreservaat gesnoeid aan de kant van respectievelijk de Dreef en Heicop. Om deze klussen af te ronden, werden er nog twee extra

werkdagen georganiseerd. In maart, de laatste werkdag, zijn de knotwilgen op perceel 1, direct achter de begraafplaats gesnoeid.

In januari en februari is er in de rietlanden gewerkt. In de zuidelijke rietlanden zijn op een perceel van SBNL de knotwilgen gesnoeid en in de noordelijke rietlanden is de helft van een hakhoutperceel gesnoeid. Tijdens een extra werkdag in maart is nog een hakhoutbosje gesnoeid net ten noorden van de N401. Dit met hulp (de boot) van de bewoners van het Eiland in het Weiland.

De werkdagen worden door een team van 10 vrijwilligers georganiseerd. Iedereen heeft daarbij min of meer een vaste taak: transport van gereedschap, EHBO, catering, zorg voor (accu)gereedschappen, communicatie met grondeigenaar, vuurmeester, (gecertificeerde) kettingzager, na afloop een bericht op facebook, enz. Heel veel verschillende taken en zaken die er samen voor zorgen, dat de werkdagen goed georganiseerd en gezellig verlopen. Op die manier kunnen we met de inzet van enthousiaste vrijwilligers veel werk verzetten en het landschap en biodiversiteit in en rond Kockengen in stand houden.

Tekst&Foto's: Theo van Schie

KOCKENGEN SCHOON 2019

Zaterdag 23 maart verzamelden er 14 mensen bij de parkeerplaats aan de Drift in Kockengen en 6 mensen in Laag Nieuwkoop om mee te doen aan de nieuwe traditie. "De landelijke opschoondag".

Na een kort praatje van Annemieke (de Laag Nieuwkoopers luisterden en keken mee via de digitale weg) met een kop koffie en een koek gingen er verschillende groepjes aan de slag.

Gewapend met een grijper, handschoenen, kruiwagen en natuurlijk vuilniszakken werd het Polderreservaat, de Heicop (per boot), het parkeerterrein bij de Koet en een gedeelte van het dorp zoveel mogelijk afvalvrij gemaakt.

Bij Laag Nieuwkoop werd de Hollandse Kade, de Rodendijk en Wagendijk van zwerfvuil ontdaan. Dit jaar was ook wethouder Maarten van Dijk (PvdA, portefeuille Leefbaarheid) van de partij die ook zijn handen uit de mouwen heeft gestoken. Het online team van de gemeente Stichtse Vecht heeft foto's gemaakt ter promotie van onze activiteit.

Na twee uur zwerfvuil ophalen werd er weer verzameld bij de parkeerplaats. Onder het genot van een drankje, een

appel en een heerlijk vuurtje werd de ochtend succesvol afgesloten.

Op 21 september 2019 sluit de Natuurgroep aan bij de wereldwijde World Clean Up Day. We zien iedereen dan graag weer tegemoet. Waarin we dit keer een ander gedeelte van het dorp schoonmaken. Voor nu kijken we terug op een geslaagde tweede editie van Kockengen Schoon!

Tekst: Titia Hielema/ Annemieke van Steenis
Foto's: ?

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2019

BETER LEREN FOTOGRAFEREN?

Neem voor meer informatie en het volledige aanbod workshops eens een kijkje op zijn website: www.hayobaan.nl.

Op zoek naar manieren om je (wildlife) fotografie-vaardigheden te verbeteren? Neem dan eens deel aan een workshop van NGK lid Hayo Baan. Hij biedt diverse workshops en tours voor een gunstige prijs.

Voor natuurfotografie enthousiasten biedt hij bijvoorbeeld een dagworkshop [roofvogelfotografie](#) aan in Nederland. Ook meerdaagse workshops naar o.a. [Helgoland](#) of het [Beierse woud](#) behoren tot de mogelijkheden.

NATUURGROEP KOCKENGEN VOORJAAR 2019

De jaarlijkse contributie van € 10 of de vriendenbijdrage van € 20 per jaar wordt in januari van elk jaar door de Natuurgroep automatisch van je bankrekening geïncasseerd. Daar waar dit anders afgesproken is neemt de [penningmeester](#) zelf contact met je op.

COLOFON

Voorzitter

Pieter Hielema, Purperreiger 11, tel. 0346 - 240211
pieter.hielema@natuurgroepkockengen.nl

Secretaris

Ben van der Horst, Zwanebloem 5, tel. 0346 – 241185,
ben.van.der.horst@natuurgroepkockengen.nl

Penningmeester

Bram Paardenkooper, Wagendijk 39, tel. 0346 – 241872,
bram.paardenkooper@natuurgroepkockengen.nl

Algemeen Bestuurslid

Theo van Schie, Kon. Julianaweg 7, tel. 0346 – 241060
theo.van.schie@natuurgroepkockengen.nl

Annemieke van Steenis

annemieke.van.steenis@natuurgroepkockengen.nl

NGK Nieuwsbrief

Vormgeving/Samenstelling: Hayo Baan, Prins Bernhardweg 14, tel. 06 - 12308489
info@hayobaan.nl – www.hayobaan.nl

Tekstredactie: Gerard Hooijmaijers,
g.hooijmaijers@gmail.com

